

C1 – SLAN1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

25 september 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de aanmoediging van de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen

1

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de blauwtongepidemie

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de blauwtongziekte

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de blauwtongziekte voor de rundveehouderij

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de stappen die de Vlaamse Regering wenst te ondernemen om de economische gevolgen van de blauwtongziekte in de schapensector weg te werken en in de toekomst te vermijden

4

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de ziekenhuisbacterie bij varkens

9

Waarnemend voorzitter: de heer Karlos Callens

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de aanmoediging van de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, twee jaar geleden werd ons voorstel van resolutie over de aanmoediging van de productie en het gebruik van biobrandstoffen uit teeltgewassen eenparig aangenomen door het Vlaams Parlement (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 174/7*). In deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering om de succesvolle ervaringen in andere EU-lidstaten inzake de ontwikkeling van energie uit biomassa en wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen en een programma te starten om de productie van biobrandstoffen te stimuleren.

Op deze manier ontstaat een win-winsituatie: het leefmilieu wordt beter van brandstoffen die minder schadelijke stoffen uitstoten, en tegelijk profiteert de landbouw omdat de Vlaamse land- en tuinbouwer de grondstoffen voor de biobrandstof zelf kan telen en dus extra inkomen kan verwerven.

Toenmalig Vlaams minister-president Letermé organiseerde in diezelfde periode, maart 2005, een rondetafelconferentie over biobrandstof. De hele sector, van de landbouworganisaties tot de petrochemische nijverheid en de autobouwers, werd hierbij betrokken. De rondetafel leidde tot een intentieverklaring over de productie en het gebruik van biobrandstof.

Het is tijd om te evalueren welke stappen reeds gezet werden en welke knelpunten er zijn. Ik lees in de gespecialiseerde media dat onze boeren niet meer zo geïnteresseerd zijn in koolzaad, want tarwe brengt nu, twee jaar later, evenveel op en wie koolzaad wil persen tot brandstof moet zich door een enorme administratie worstelen. Een tijdje geleden was er bij sommigen interesse om zelf koolzaad te persen en te verkopen als biobrandstof. Dat enthousiasme is verdwenen omwille van de administratieve rompslomp, de dure technische investeringen en de geringe interesse van de auto-industrie.

Dit staat in tegenstelling tot de evolutie bijvoorbeeld in Duitsland. De Duitse akkerbouwers telen dit jaar minder

graan dan vorig jaar, maar het areaal koolzaad is fors gegroeid. De Duitse akkerbouwers laten zich leiden door de gestegen vraag naar biobrandstoffen. In 2007 is 123.700 hectare meer koolzaad geteeld dan in 2006. In vergelijking met de periode 2000 tot en met 2005 is het koolzaadareaal met 27 procent gegroeid.

Onze landbouwers moeten duidelijk weten hoe het zit met de mogelijke opbrengsten van biobrandstoffen. Hetzelfde geldt voor de bedrijven die investeringsplannen hebben om bio-ethanol of biodiesel te produceren. Ook de autoproducenten moeten duidelijk weten hoe het nu verder moet met het gebruik van biobrandstoffen.

Mijnheer de minister-president, welke elementen uit de intentieverklaring van de rondetafel over biobrandstoffen zijn operationeel?

Hoeveel vervoersbrandstof in ons land is nu biobrandstof? Wat is de evolutie de voorbije jaren en wat zijn de doelstellingen? Kan Vlaanderen voorzien in de productie van vooropgezette behoeften? Welke plaats hebben Vlaanderen en België in vergelijking met de Europese landen?

Welke Europese steunmaatregelen aan teelten zijn in Vlaanderen van toepassing bij de productie van alternatieve energie? Welke maatregelen werden genomen en kunnen we verwachten voor de productie van groene stroom uit biomassa?

Welke wijzigingen aan de VLIF-reglementering kunnen nog verwacht worden om investeringen op land- en tuinbouwbedrijven die verband houden met de productie van hernieuwbare energie te stimuleren?

De administratie om zelf koolzaad te persen en te verkopen is ingewikkeld. Hoe kan hier een administratieve vereenvoudiging ingang vinden?

Welke maatregelen kunnen de landbouwsector, de producenten van biobrandstoffen en de autofabrikanten verwachten om de productie en het gebruik biobrandstoffen verder te stimuleren?

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de minister-president, ik sluit me aan bij de vraagsteller, maar zal een ander accent leggen. We lezen frequent in de pers dat sommige bedrijven overschakelen op palmolie. Voor het winnen van palmolie moet men soms tropisch oerwoud kappen om een plantage aan te leggen. Ik vraag me ook af wat de CO₂-index is van het transport van die palmolie naar het Westen.

Welke maatregelen zult u nemen om de industriële koolzaadolieproductie op peil te brengen? Welke omgevingsfactoren moeten worden aangewend om onze landbouwers te stimuleren om koolzaad te produceren als bron voor biobrandstof? We twijfelen er niet aan dat we die biobrandstof nodig hebben, al was het maar omdat biobrandstof in CO₂-uitstoot ook gemakkelijker opneembaar is door de bomen en planten van hier, in tegenstelling tot de uitstoot van fossiele brandstoffen.

Mijnheer de minister-president, hoe ziet u de groeipotenties van dit fragment van de Vlaamse landbouw?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, zoals de heer De Meyer al zei, waren de verwachtingen over de productie van biobrandstof inderdaad hooggespannen. We verwachtten een aanzienlijk effect op het milieu en een verbreding van de landbouwsector.

Intussen is de euforie – zeker bij de landbouwers – al fel afgezwakt. Dat heeft verschillende oorzaken. We beschikken niet over voldoende areaal om bijvoorbeeld koolzaad te telen, er is een onzekere opbrengst bij dergelijke teelten enzovoort. De hype is dan ook enigszins voorbij.

Verder wil ik mij aansluiten bij de opmerkingen van de heer De Cock. Ik heb op internet enkele artikelen gevonden over een rapport van een denktank van de OESO. Dat rapport breekt de subsidiëeringspolitiek van landen ten opzichte van biobrandstoffen helemaal af. Het rapport is vrij negatief voor de huidige generatie biobrandstoffen: ze zouden maar een beperkte impact hebben op de klimaatopwarming, het stimuleren van de biobrandstofproductie zou leiden tot hogere voedselprijzen en tot de vernietiging van waardevolle natuurlijke biotopen. Het rapport suggereert dat er geïnvesteerd moet worden in een tweede generatie van biobrandstoffen, met name brandstoffen die gewonnen worden uit afvalproductie.

Mijnheer de minister-president, ik neem aan dat u vertrouwd bent met dat rapport. In hoeverre heeft het rapport impact op het huidige Vlaamse beleid inzake biobrandstoffen?

De heer Karlos Callens: Ik wil mij kort aansluiten bij de vorige opmerkingen. In het verleden hebben wij allen het idee van de biobrandstoffen gesteund. We hebben hoofdzakelijk gezocht naar een mogelijke oplossing voor de suikerbietenteelt en andere teelten.

Mijnheer de minister-president, bent u, nu blijkt dat andere gewassen een hoge prijs gekregen hebben, van plan om de verwerking van teeltgewassen tot biogas of biobrandstof te blijven steunen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer De Meyer, u hebt verwezen naar de rondetafelconferentie over biobrandstof. Ik was daar zelf ook aanwezig, omdat ik destijds als minister bevoegd was voor hernieuwbare energie. Die rondetafelconferentie handelde over twintig concrete actiepunten. Ik zal de belangrijkste daarvan even aanraken en telkens toelichten hoe ver we op dit ogenblik al staan.

Er is op de rondetafel gezegd dat we regelmatig overleg zouden hebben met de gewestelijke en de federale overheden. Dat overleg heeft ook effectief plaatsgehad. Hiertoe zijn de nodige overlegstructuren in het leven geroepen. De federale overheid heeft, zoals voorgesteld werd, aan de verschillende biobrandstofproducenten de nodige productiequota met accijnsverlaging toegekend. Op die manier wordt er voldoende productie gegarandeerd om de Europese doelstellingen voor 2010 – 5,75 procent – te halen. Ook de invoer uit derde landen blijft op die manier beheersbaar en de binnenlandse industrie krijgt een kans om zich te ontwikkelen. De inmenging met fossiele brandstoffen blijft tot op heden het belangrijkste pijnpunt. Zoals gevraagd kunnen de industriële partners intussen meedingen naar investeringssteun onder de vorm van ecologiepremies.

In 2006 hebben toenmalig Vlaams minister-president Leterme en ikzelf een potentieelstudie voor biobrandstof in Vlaanderen laten uitvoeren. Naast de verschillende instanties die onderzoek doen naar de kwaliteit en de technologische ontwikkeling van de eerste generatie biobrandstoffen, doet het Vlaams Instituut voor Technologische Onderzoek (VITO) intussen reeds verschillende jaren onderzoek naar de tweede generatie biobrandstoffen. De heer Sintobin heeft daar terecht naar verwezen.

Inzake het gebruik van de pure plantaardige olie kan ik verwijzen naar minister Van Brempt. Zij heeft gemeld dat De Lijn in het najaar 22 bussen op pure plantaardige olie zal laten rijden in de provincie Limburg. Nadien zullen nog eens minstens vijftig extra bussen volgen.

Voor de informatieverbreiding werd via verschillende kanalen gewerkt. Zo heeft toenmalig Vlaams minister-president Leterme een zeer intensieve sensibiliserings- en informatiecampagne op het getouw gezet voor de landbouwbeurs Agribex in december 2005. Tezelfdertijd werden voor de landbouwers twee brochures gemaakt rond koolzaad en de problematiek rond de vermarkting ervan. Ten slotte zijn biobrandstoffen ook opgenomen in de Vlaamse strategie voor duurzame ontwikkeling.

Kortom: de conclusies die op de rondetafel getrokken werden, zijn voortgezet, gefinaliseerd en geconcretiseerd. Ik heb de belangrijkste elementen daarvan meegegeven.

Mijnheer De Meyer, conform de Europese richtlijn 2003/30/EG hebben België en Vlaanderen beslist een minimaal aandeel aan biobrandstof en andere hernieuwbare brandstoffen beschikbaar te maken volgens de door de Europese Commissie beoogde streefcijfers. Het gaat om 2 procent voor 2005, met een jaarlijkse verhoging van 0,75 procent. In 2010 zou het aandeel dan 5,75 procent zijn. Op de rondetafelconferentie werd dit trouwens aangehaald als een belangrijke doelstelling.

In 2006 heeft de federale overheid, onder meer op vraag van de Vlaamse overheid, een oproep gelanceerd om een erkenning, quota te verwerven om aan een verminderd accijnzentarief biobrandstoffen te mogen produceren. In oktober 2006 werden quota met recht op defiscalisatie toegekend. De erkenning voor biodiesel verloopt in twee fasen: de voorlopige erkenning voor 2007 en de definitieve tot 2013. Voor bio-ethanol geldt de erkenning pas vanaf oktober 2007.

Mijnheer de voorzitter, ik zal u ook de concrete verdeling geven om die aan de commissieleden te bezorgen. Daarin is de verdeling van de quota opgenomen.

De effectieve productie van biobrandstoffen in België is vandaag echter nog steeds marginaal klein. De eerste productie van bio-ethanol wordt pas in de lente van 2008 verwacht, hoewel de quota al geldig zijn vanaf oktober 2007. Voor de pure plantaardige olie geldt een volledige accijnsvrijstelling. Daarvoor moet eerst een federale erkenning worden bekomen. Tot vandaag heeft slechts één producent deze officiële erkenning ontvangen. Andere moeten de procedure nog doorlopen.

Van de grote petroleummaatschappijen mengt enkel Total biodiesel met de gewone diesel. Esso en Shell zijn er nog steeds niet klaar voor. Inmenging is immers niet verplicht in België.

Vlaanderen heeft een beperkt landbouwareaal. Het merendeel van de benutte biomassa voor de eerste generatie biobrandstoffen – biodiesel, bio-ethanol en PPO – wordt ingevoerd. Uit de potentieelstudie waar ik daarnet naar heb verwezen, bleek dat het sociaal aanvaardbaar potentieel aan energieteelten in Vlaanderen op iets meer dan 85.000 hectare wordt geschat. Dat is ongeveer 13 procent van de cultuurgrond in Vlaanderen.

In vergelijking met bepaalde andere Europese landen staan Vlaanderen en België nog maar in het prille begin. De productie van biobrandstoffen is vandaag geconcentreerd in een beperkt aantal lidstaten. 80 procent van de hele Europese productie in 2005 van bio-ethanol komt uit Spanje, Zweden, Duitsland en Frankrijk. Voor biodiesel zijn dat Duitsland, Frankrijk en Italië.

Bovenop de reguliere toeslagrechten in het kader van de Mid Term Review (MTR) kan elke Europese landbouwer voor energieteelten die op subsidieerbare gronden

worden geteeld een extra steun bekomen van maximaal 45 euro per hectare.

Voor energieteelten bestond eveneens de mogelijkheid om ze in te zetten op de Europees verplicht braakgelegde gronden, en dit zonder verlies van het recht op braakleggingstoelagen. Gelet op de beslissing van de Europese Commissie om de braak voor het eerstvolgende campagnejaar op 0 procent te brengen, is deze versoepeling intussen echter zonder voorwerp geworden.

De productie van groene stroom wordt financieel gestimuleerd door het systeem van groenestroomcertificaten, de ecologiepremie en de verhoogde investeringsaftrek. Vooral het certificatenstelsel vormt hier de belangrijkste stimulans. Het systeem van de groenestroomcertificaten bestaat uit twee delen: enerzijds uit een certificatenverplichting en anderzijds uit de mogelijkheid tot het bekomen van groenestroomcertificaten.

Gelet op de toevloed aan dossiers met betrekking tot het aanvragen van investeringen voor energiebesparende technologie, zoals warmtekrachtkoppeling in de glastuinbouw, en hernieuwbare technologie, zoals de zonnecellen, zie ik voorlopig geen reden om de VLIF-reglementering bijkomend aan te passen. Meer specifiek met betrekking tot de productie van pure koolzaadolie wordt er weliswaar veeleer beperkt gebruik gemaakt van de maatregelen ter ondersteuning van de aankoop van persen en de oprichting van coöperatieven.

De beweging naar de teelt van koolzaad en de verwerking ervan tot zuivere koolzaadolie is momenteel inderdaad stil gevallen in Vlaanderen. Daar zijn meerdere redenen voor. De eerste reden is de algemene prijsontwikkeling van de landbouwgrondstoffen, in het bijzonder die van de granen. Een landbouwer is iemand die met gezond boerenverstand onderneemt. Wanneer de teelt van granen interessanter wordt op de markt, dan zal hij overschakelen en dus geen koolzaad blijven telen. De akkerbouwers kiezen dan ook in eerste instantie voor de teelt van wintergranen en korrelmaïs. Dat zijn teelten die zij goed kennen en die minder inspanningen vergen dan bijvoorbeeld de teelt van koolzaad.

Rekening houdend met de huidige marktomstandigheden blijken de administratieve formaliteiten met betrekking tot de erkenning als energieproducent, de garantie om kwaliteit op de markt te leveren en de noodzakelijke accijnsvrijstelling voor landbouwers op individueel vlak duidelijk een brug te ver om over te schakelen naar dit type koolzaadteelt. De deelname van de landbouwers in een coöperatieve zou daar mijns inziens enigszins aan tegemoet kunnen komen. De administratieve formaliteiten kunnen dan voor de individuele landbouwer beperkt worden gehouden en op de markt kan een stabielere kwaliteit van koolzaadolie worden afgezet.

Indien vanuit de sector bijkomende administratieve versoepelingen worden gevraagd, ben ik natuurlijk bereid om die samen met mijn federale collega te bekijken, wie dat in de toekomst ook mag zijn.

Naast de maatregelen die ik al heb toegelicht, is een belangrijke stimulans het feit dat de Europese Raad in maart van dit jaar verklaard heeft tegen 2020 10 percent biobrandstof te willen produceren. België zal die doelstelling moeten invullen en zijn inmengingspercentage moeten verhogen van 5,75 percent in 2010 naar 10 percent in 2020.

Mijnheer De Cock, u hebt ook verwezen naar de problematiek van de palmolie die van heel ver wordt aangevoerd, meer bepaald in het kader van de CO₂-balans en de milieu-impact. Dat is een interessante vraag waar de minister van Energie zich verder over zal buigen.

Wat de biobrandstoffen betreft, is er al heel wat gebeurd. Wanneer het echter voor onze landbouwers interessanter is om granen te kweken dan koolzaad, dan is de keuze vrij snel gemaakt. We moeten dan ook inspanningen leveren om de administratieve en andere hindernissen en drempels zo veel mogelijk weg te werken.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. We zouden over dit thema nog lang kunnen discussiëren. Het overzicht dat u hebt gegeven over de zaken die al zijn gerealiseerd, is veel uitgebreider dan velen van ons hadden verwacht. Het lijkt me echter essentieel dat deze commissie de nodige aandacht besteedt aan eenparig door het Vlaams Parlement goedgekeurde resoluties of resultaten van een belangrijke rondetafel. We moeten die ook opvolgen.

Vandaag was ongetwijfeld niet de laatste keer dat we dit onderwerp hebben besproken. Ik ben ervan overtuigd dat we daar tijdens de komende maanden nog nuttige en interessante discussies over zullen voeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de blauwtongepidemie

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de blauwtongziekte

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de blauwtongziekte voor de rundveehouderij

Vraag om uitleg van de heer Frans Wymeersch tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de stappen die de Vlaamse Regering wenst te ondernemen om de economische gevolgen van de blauwtongziekte in de schapensector weg te werken en in de toekomst te vermijden

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag dateert van een paar weken geleden, waardoor een aantal gegevens intussen enigszins verouderd zijn. In tussentijd hebt u, mijnheer de minister, ook al een aantal maatregelen getroffen. Ik zal mijn inleiding dan ook kort houden.

Ik wil eerst even duidelijk maken waarom ik deze vraag stel. Ik ben immers geen vast lid van deze commissie. Ik heb in mijn BV-verleden ooit het meterschap aanvaard van schapen- en geitenverenigingen. Die mensen hebben me gevraagd of ik iets kon doen en vandaar dat ik hier mee de alarmklok luid. Ondertussen is de storm een beetje geluwd, maar dreigt er een ernstig probleem, bijvoorbeeld tegen het einde van de ramadam. Ik heb gelezen dat er een tekort aan schapen kan zijn. Dat is van die verenigingen niet altijd de eerste bedoeling: ze hebben immers ook andere bedoelingen zoals de instandhouding van bepaalde soorten. Ik weid daar niet verder over uit maar beperk me tot mijn vragen.

Mijnheer de minister-president, u hebt waarschijnlijk ondertussen al overleg gepleegd. Wat is het resultaat daarvan? Welke maatregelen hebt u getroffen? Een gevoelig thema blijft vaccinatie. Ziet u de mogelijkheid om een betaalbaar vaccin ter beschikking te stellen? Ik vermoed dat als de zomers zo vroeg blijven beginnen,

we in de toekomst met hetzelfde probleem zullen worden geconfronteerd. Bent u bereid maatregelen te treffen voor de toekomst? Bent u bereid om onderzoek in deze materie mee te ondersteunen?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, blauwtongziekte is een ziekte die niet besmettelijk is voor de mens en die vorig jaar voor het eerst in Vlaanderen werd vastgesteld. Er zijn in alle Belgische provincies haarden vastgesteld. Vele houders zien een groot deel van hun kudde eensklaps verdwijnen. De kosten voor de sector en de hobbyist zijn dan ook bijzonder zwaar: verlies van vleesopbrengst, veeartskosten en daarbovenop de kost om de rest van de kudde preventief in de stallen te houden.

Daarnaast worden ook heel wat oude Belgische rassen bedreigd. In het kader van het Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) voorziet de Vlaamse Regering in subsidies aan kwekers om bepaalde rassen in stand te houden. Ook hier stellen zich problemen: de contractueel vastgestelde aantallen kunnen niet meer worden gehaald. Uit de pers vernamen we dat u zou overleggen met de federale overheid en zou aandringen op een Europees gecoördineerde aanpak.

Mijnheer de minister-president, is er een raming met betrekking tot de economische schade die het virus aanrichtte? Zal er inderdaad een vaccin voor het virus beschikbaar zijn tegen volgend jaar? Zo ja, lijkt het dan wenselijk over te gaan tot verplichte inenting van de dieren? Welke regeling zal er worden uitgewerkt voor de kwekers die in het kader van het PDPO een contract hadden maar het niet kunnen nakomen door het uitbreken van de ziekte? Voorziet u in compenserende maatregelen en/of vergoedingen voor getroffen kwekers en hobbyisten? Zo ja, op welke wijze? Wat was het resultaat van het overleg met zowel de federale als Europese instanties?

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, er stellen zich twee essentiële problemen in dit debat: enerzijds de economische schade en de vergoeding ervan en anderzijds het proberen te vermijden dat de ziekte in de toekomst nog opduikt.

Ik heb in de schriftelijke aankondiging van mijn vraag een onderscheid gemaakt tussen de rundvee- en schapensector. De ziekte is dezelfde voor beide sectoren, maar ik maak dit onderscheid omdat de rundveesector economisch iets zwaarder doorweegt dan de schapensector, met alle respect voor deze laatste. De rundveesector lijdt zware economische schade door de ziekte op zich en door de maatregelen die getroffen zijn om de ziekte

en de verspreiding ervan tegen te gaan. Als ik goed ben ingelicht, is de export van levend vee ruim een jaar geleden verboden, met alle economische gevolgen voor de sector en de individuele bedrijven van dien.

Enerzijds beschouwt Europa deze ziekte als een soort van epidemie, vandaar het exportverbod. Anderzijds beschouwt de federale overheid dit niet als een epidemie waardoor het Sanitair Fonds financieel niet bijdraagt in de geleden schade. Dat is een contradictie die zo snel mogelijk moet worden opgelost. Het is natuurlijk voor een economisch belangrijke sector als de rundveehouderij niet onbelangrijk dat aan een en ander een mouw wordt gepast. Het is het een of het ander. Als het geen epidemie is, wat is het dan wel? De sector ondervindt in elk geval financiële en economische gevolgen en die moeten worden vergoed. Er is geen export en ze worden geconfronteerd met sterftegevallen, slechte drachten enzovoort.

De wrevel bij de rundveehouderij is dan ook vooral gericht tegen de federale overheid. Die wil het Sanitair Fonds niet laten bijdragen om de geleden schade te vergoeden. Nochtans wordt dat fonds met bijdragen van de landbouwers gespekt. Ze beschouwen dat fonds – terecht of ten onrechte – een beetje als hun eigen spaarpot, die kan worden opengebroken als mond-en-klauwzeer of andere ziekten uitbreken. Dat gebeurt niet, en dat veroorzaakt wrevel.

De ziekte zelf heeft niet onbelangrijke gevolgen voor de schapenhouders. Ik zal daarover niet uitweiden. De sector is eerder klein. En de ziekte slaat er harder toe dan in de rundveehouderij. De kans is daarom niet denkbeeldig dat de sector wordt gedecimeerd. Dat kan zware korte- en langetermijngevolgen hebben voor professionele schapenhouders, maar ook voor de hobbyisten. We stellen echter vast dat er niet in een financiële vergoeding is voorzien.

Nadat mijn vragen waren ingediend, heb ik vernomen dat u al hebt overlegd met uw federale collega. Wat zijn de resultaten van dat overleg? In de pers lezen we dat u de stappen wilt opvolgen die moeten leiden tot de ontwikkeling van een vaccin. Is dat een zaak van de korte termijn? En dan is er nog een belangrijke vraag. Wat zal de minister-president en minister van Landbouw ondernemen als de federale overheid tekortschiet en geen financiële tegemoetkoming voor de geleden economische schade uitwerkt? Wat zijn uw mogelijkheden om vandaag en in de toekomst die nood te lenigen?

Vanochtend grasduinde ik in een aantal persartikelen. Ik wil daaruit citeren. Ze zijn van de hand van een verantwoordelijke van de Vlaamse schapenhouderijsector, en gericht aan de politiek verantwoordelijke, minister Peeters. “Alles moet in het werk gesteld worden om zo snel mogelijk te kunnen vaccineren.” Ik

denk dat we het daarover allemaal eens zijn. De vraag is alleen hoe dat kan gebeuren. “Er is duidelijk veel gebrek aan kennis.” Is dat juist?

De man geeft een sneer aan het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid (FAVV). Ik heb dat in deze commissie ook al enkele keren gedaan. Het FAVV handelt niet altijd erg diplomatisch, en de tactiek en strategie van het agentschap staat niet altijd op punt. Hij schrijft: “Bij de meest diverse uitbraken van ziekten (...) trad onmiddellijk een systeem van vergoeding van de schade voor de getroffen kwekers in werking.

Het is duidelijk dat, wil men de schapenhouderijsector een kans geven om te overleven, dat dan ook een overheidstussenkomst om de geleden schade op te vangen onontbeerlijk is. (...) De schapenhouderijsector kan niet terugvallen op gestructureerde fondsen om in geval van calamiteit steun te ontvangen, maar deze kleine sector betaalt heel wat bijdragen.” Men vraagt dringend een financiële tegemoetkoming. Er wordt verwezen naar gevestigde fondsen zoals het Sanitair Fonds, waarop rundveehouders een beroep zouden kunnen doen. Het Sanitair Fonds blijft echter in gebreke.

Deze discussie bestrijkt een breed onderwerp. Ervan uitgaande dat dit soort van problemen volgend jaar en ook nadien nog op tafel zal liggen, denk ik dat er nu dringend maatregelen moeten worden getroffen. Als de federale overheid niet meewil, moet dat op Vlaams niveau gebeuren. Er moet een vaccin worden ontwikkeld en toegediend. En de economische en financiële schade moet worden beperkt.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, de heer Ludo Permentier, taalraadsman van De Standaard, heeft in de krant

een stuk geschreven over de blauwtongaandoening. De knijt is een diertje dat verantwoordelijk zou zijn voor de verspreiding van de ziekte. Het kan de schapenhouders alleszins ‘een knijt’ schelen wat hier over de blauwtongziekte wordt gezegd. Er zijn ongeveer 16.000 beslagen met schapen, maar daarvan zijn er slechts 137 met meer dan 100 dieren. Zeker weten we het niet, maar wellicht bestaat het overgrote gedeelte van de schapenhouders uit hobbykwekers.

Die hobbykwekers werken vooral met de zeldzame hoeverassen van vroeger. Die zeldzame rassen zijn op zich economisch niet rendabel, maar ze zijn wel erg belangrijk als genenbank. Als er in de toekomst iets met de economisch geëxploiteerde rassen gebeurt, zijn die zeldzame rassen de basis waarop men kan terugvallen en van waaruit men een en ander kan cureren.

De commissie is het erover eens dat het een goede zaak zou zijn om te vaccineren. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van een vaccin? Is de Europese Commissie van plan Europabreed te vaccineren? De ziekte heeft immers het Kanaal overgestoken. Dieren in Groot-Brittannië zijn ook aangetast. Dat heeft natuurlijk allemaal te maken met de globalisering, en misschien ook met de klimaatopwarming. Begin 2007 verwachtte men dat 5 procent van de schapen aan de ziekte zou sterven. Ondertussen is dat cijfer al opgelopen tot 25 procent. Bovendien stelt men vast dat zowel de ooien als de rammen die herstellen, lijden onder een zwaar verminderde vruchtbaarheid. Dat moet ook nog bekeken worden. De heer De Meyer heeft terecht gezegd dat het nog maar het tweede of misschien het derde jaar is dat we met deze ziekte te maken hebben en dat onze veeartsen in het eerste jaar niet echt de deductie gemaakt hebben dat het over blauwtong ging omdat het zo zeldzaam was.

Vandaar mijn vragen: wat is de stand van zaken met betrekking tot een dergelijk vaccin? Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering over vaccineren? Ik denk dat het positief is. Kan de Vlaamse Regering via België de Europese Unie overtuigen om eventueel in Europa te vaccineren?

De heer Karlos Callens: Ik zou me graag aansluiten bij die vragen. Ik maak de bedenking dat de sector het nadeel heeft dat het om een groot aantal schapen gaat en om een groot aantal houders. Ik heb vernomen dat het probleem nog niet groot genoeg gesteld wordt omdat heel wat particulieren die schapen houden en op een bepaald moment geconfronteerd worden met die ziekte, geen aangifte doen. Ik denk dat de cijfers die we vandaag zullen krijgen, veel hoger zullen liggen dan we hier veronderstellen. Net aan de hand van het aantal aangiften gaat men bepalen of het om een epidemie gaat of niet. De tussenkomst van de overheid kan dus beïnvloed worden door het groter aantal ziektes.

Daarom wil ik aan de minister-president vragen of het niet mogelijk is dat we vanuit de Vlaamse Regering en vanuit deze commissie communiceren naar alle schapenhouders wat het betekent om al dan niet de ziekte aan te geven. Het grote probleem wanneer men aangifte doet, is dat men een veearts moet betalen om bloed te nemen. Het bloedonderzoek zelf wordt betaald door de overheid, maar het bezoek van de veearts is ten laste van de houder, wat misschien de terughoudendheid van sommige houders om een aangifte te doen, verklaart. Ik vraag dus om beter te communiceren over wat het eigenlijk gaat.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik neem voor mijn antwoord de tijd omdat het terecht een ernstig pro-

bleem is waar u, zoals het parlementsleden betaamt, de vinger op de wonde legt.

De cijfers zijn zeer onrustwekkend en stijgen nog elke dag: men gaat ervan uit dat de piek nog niet bereikt is. Volgens de cijfers van 24 september zijn er 3427 haarden, waarvan 1432 bij runderen en 1990 bij schapen. Als men de spreiding over de provincies bekijkt, stelt men vast dat Oost-Vlaanderen voor een groot stuk getroffen is.

Ik heb wel niet de vragen die hier terecht zijn gesteld, afgewacht. Ik ben op 4 september zelf naar een schapenbedrijf geweest om vast te stellen hoe ernstig de situatie is en wat dat concreet voor de dieren betekent. Er is al naar verwezen dat ik op 7 september een overleg heb georganiseerd met de vertegenwoordiger van federaal minister Donfut, die nu bevoegd is voor Volksgezondheid. Het departement Landbouw en Visserij was aanwezig alsook vertegenwoordigers van de beroepsorganisaties Boerenbond en het Algemeen Boerensyndicaat, een vertegenwoordiger van de vzw Kleine Herkauwers Vlaanderen en van het Steunpunt Levend Erfgoed. Ik wist niet dat mevrouw Hermans ook voorzitter was van een vereniging want dan had ik die ook uitgenodigd.

Op dat overleg is de toestand besproken en die is ernstig voor de schapenhouderij. Dat betekent dat ook de rundveehouderij er de gevolgen van draagt. Deze twee sectoren zijn slachtoffer van blauwtong. Ik denk dat het een vrij nieuwe ziekte is die wordt overgedragen door de mug. De variëteit die hier in eerste instantie huisgehouden heeft, zou afkomstig zijn uit Marokko. Door de opwarming van het klimaat kan die zo ver doordringen. Dat is ook de reden waarom we er vroeger minder last van hadden. Ook onze buurlanden Nederland en Duitsland, iets minder het Groothertogdom Luxemburg en Frankrijk, hebben ermee te maken. De heer De Cock heeft gelijk wanneer hij zegt dat ook Groot-Brittannië er nu mee geconfronteerd wordt.

Ik geef een aantal elementen die in het overleg aan bod zijn gekomen en een aantal acties die we ondernemen. Ik wil vooreerst onderstrepen dat er een aangifteplicht is voor blauwtong. Een particulier, een semiprofessioneel of een professioneel die met de ziekte bij zijn dieren geconfronteerd wordt, moet die verplicht aangeven. Ik heb alle leden en organisaties opgeroepen om iedereen die met de ziekte wordt geconfronteerd tot aangifte aan te sporen. Zij hebben daar alle belang bij. Zeker als het straks om fiscaliteit en mogelijke schadevergoedingen gaat, is het belangrijk dat we een volledig zicht hebben op de ziekte.

Ten tweede zijn er de premies voor het behoud van de genetische diversiteit. Bij een te groot aantal sterftegevallen als gevolg van blauwtong bestaat het gevaar dat de quota die moeten worden aangehouden om die premie te krijgen, niet zullen worden bereikt. Ik heb de procedure

tot aanpassing van dit besluit al gestart zodat de mensen, doordat ze nu worden geconfronteerd met een hoger sterftecijfer dan voorzien, die premie niet zouden verliezen. Het besluit zal in die zin worden aangepast.

Ten derde moeten we een maximale inspanning leveren om over te gaan tot vaccinatie. Het betreft hier een ziekte die vaak dodelijk is, meestal voor schapen en in mindere mate voor runderen – maar ook daar zijn er kwalijke gevolgen zoals verminderde melkproductie en abortus. Er bestaat echter nog geen vaccin waarover iedereen het eens is dat het afdoende werkt. Ik heb er samen met minister Donfut van Volksgezondheid op aangedrongen om daarover zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen van de producenten van dat vaccin. Wij moeten ook op Europees niveau komen tot een actieplan dat vaccinatie mogelijk moet maken. Het moet duidelijk worden of we die vaccinatie zullen verplichten of vrijwillig laten. Ik heb daar ook over gesproken met die verschillende organisaties. Sommige zijn voorstander van verplichting, andere niet. Dat heeft verschillende gevolgen. De experts moeten zich buigen over de vraag wat het beste is. Vaccinatie zal ook geld kosten. Als zij verplicht wordt, zal Europa sneller tussenkomen. Bij vrijwillige vaccinatie zullen ook niet alle dieren worden ingeënt. Voor een vaccinatieactieplan zijn de nodige initiatieven genomen.

Er moet nadrukkelijk bij Europa worden aangedrongen om een bijdrage te leveren in de kosten voor een dergelijk bestrijdingsplan. Wij doen daar al het nodige. Ik zeg daar dadelijk iets meer over wanneer ik het heb over de Europese Landbouwrap die morgen, 26 september, plaatsvindt.

Ik wil het nog even hebben over de vraag of het hier gaat om een epidemie of een landbouwramp. Dat is misschien een wat technische kwestie, maar het aantal sterfgevallen is toch groot genoeg om hier het onderscheid te maken. Om te kunnen spreken van een epidemie moet het gaan om een besmettelijke ziekte. Deze ziekte is niet besmettelijk. Een overdracht van het virus kan er enkel zijn als het schaap wordt gestoken door een mug. Behalve via het bloed of het speeksel kan de ziekte niet worden overgedragen. Het gaat niet om een besmettelijke ziekte. Zeker niet voor de mens, een mogelijkheid waarnaar de heer De Meyer verwees, maar ook niet van dier op dier. Het zijn muggen die de ziekte overbrengen. Daarom zijn bepaalde soorten schapen die meer in de wol zitten er minder gevoelig voor dan schapensoorten met minder wol, en schapen die binnen staan krijgen minder vaak de ziekte dan schapen die buiten staan.

De sector heeft gevraagd om na te gaan of we hier te maken hebben met een landbouwramp. Dat wordt verder onderzocht. De landbouwsectoren vinden dat dit in aanmerking komt voor een erkenning als landbouw-

ramp. Ik heb de federale minister bevoegd voor Landbouw, mevrouw Laruelle, gevraagd om die erkenning te onderzoeken.

Ik heb daaraan toegevoegd dat, bij een erkenning als landbouwramp, het mogelijk moet zijn om de schade op een eenvoudige wijze te registreren. De professionele schapenhouderij zal de geleden bedrijfsverliezen zeker fiscaal kunnen inbrengen. Ik ga ervan uit dat de nodige vaststellingen zeer nauwgezet zullen worden gemaakt om de bedrijfsverliezen te kunnen aantonen. Ik wil voorkomen dat mensen vaststellingen laten doen door gerechtsdeurwaarders en daarvoor kosten maken, die dan achteraf niet zouden worden gehonoreerd.

Er moet zo snel mogelijk duidelijkheid komen over de erkenning als landbouwramp en over de vaststelling van de schade. Voor de fiscaliteit is het probleem minder groot. Die bedrijfsverliezen moeten in aanmerking komen. Dat is maar interessant in de mate dat er bedragen zijn waarop die verliezen kunnen worden geïmputeerd.

Ten slotte – en dat is het belangrijkste – vindt morgen een Europese Landbouwramp plaats. U weet dat er vooraf afspraken worden gemaakt met de collega's. Op de landbouwramp zal met aandrang aan de Europese Commissie en de bevoegde Europees commissaris worden gevraagd om snel een actieprogramma met betrekking tot vaccinatie op poten te zetten. Ook zal worden gevraagd dat Europa tegemoet zou komen in de geleden economische schade. U weet immers dat ook hiervoor Europa groen licht moet geven. We zullen bekijken hoe snel en hoe Europa daarop zal ingaan.

Het is belangrijk te beklemtonen dat we niet alleen zijn. Zeker op Europees niveau heeft het feit dat ook andere landen hiermee worden geconfronteerd, grote voordelen. Zeker wat het vaccinatieprogramma en het actieplan betreft, heb ik er alle hoop op dat Europa dit zeer snel zal afronden. Natuurlijk moeten we wel over een goed vaccin beschikken. Ook zal één keer vaccineren niet volstaan om de ziekte te bestrijden. Ik heb begrepen dat de experts ervan uitgaan dat de dieren elk jaar minstens één maal zullen moeten worden gevaccineerd, wat een bepaalde kostprijs heeft.

De situatie is dus ernstig, ook al gaat het over een wat beperktere sector in Vlaanderen. Het is ernstig voor de professionele schapenkwekers- en houders, maar ook voor de semiparticulieren en de particulieren die schapen hebben. We houden dit zeer nauwgezet in het oog. We hebben de federale overheid al maximaal onder druk gezet om tegemoetkomingen te geven en de juiste acties te ondernemen. We zullen dat blijven doen. We doen dat op een gecoördineerde wijze: dat is de meest efficiënte wijze om de grote problemen waarmee deze sector nu wordt geconfronteerd het hoofd te bieden.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister-president, ik heb met bijzonder veel aandacht naar u geluisterd. Ik kan u alleen maar veel succes toewensen, bij de verdere gesprekken met uw federale collega van Landbouw en naar aanleiding van de Europese landbouwministerraad. Ik veronderstel dat we ook in deze commissie te gepasten tijde zeker op dit dossier zullen terugkomen.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de minister-president, ook ik wil u danken voor uw uitgebreide antwoord, en eveneens voor de inspanningen die u tot nu toe hebt geleverd en die ook in de toekomst heel belangrijk zullen zijn. Het is inderdaad belangrijk dat we hier aandacht aan blijven besteden. Volgende zomer zullen we immers opnieuw worden geconfronteerd met dit probleem. Ik ben blij dat u zich daar sterk bewust van bent.

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de minister-president, uw antwoord is in feite, zonder dat u het misschien zelf beseft, een pleidooi voor een verdere regionalisering van heel het landbouwpakket, in tegenstelling tot wat uw achtbare voorganger steeds zei, die daar niet echt de noodzaak van inzag.

Hier kampen we met een grote spreiding van bevoegdheden. U wordt geconfronteerd met de federale overheid en uiteraard ook met Europa. U hebt gedaan wat u moest doen, waarvoor dank, maar ondertussen is het wachten, als het maar niet wachten op Godot is.

Wat de vaccinatie betreft, moeten we afwachten wat Europa zegt. We moeten afwachten of het een epidemie is of een landbouwramp. Ik wil er u op wijzen dat er vandaag nog altijd een federale regering van lopende zaken bestuurt. Ik weet niet of een beslissing van deze orde als een lopende zaak kan worden behandeld of slechts kan worden genomen door een nieuwe federale regering. In dat laatste geval zijn we nog veel verder van huis.

In theorie hebt u natuurlijk gelijk dat bedrijfseconomische verliezen zich moeten vertalen in de fiscale aangifte. De weerslag daarvan wordt echter pas gevoeld na 2 jaar. Daar hebben de individuele bedrijfsleiders op dit ogenblik geen boodschap aan. Ze worden vandaag geconfronteerd met economische verliezen. Die moeten zo snel mogelijk worden vergoed.

Of het moet me totaal ontgaan zijn, maar ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over de problematiek van het Sanitair Fonds en de rundveehouderij. Mijns inziens – maar u moet me tegenspreken als ik ongelijk

heb – hebben de rundveehouders een punt. Ze geven een bijdrage aan dat fonds en worden nu geconfronteerd met een calamiteit, of die nu als een epidemie wordt beschouwd of niet. Ze zitten nu met de gebakken peren: ze kunnen geen beroep doen op het geld dat uit hun portemonnee komt en waarmee hun economische verliezen in feite zouden moeten worden opgevangen. Dat is natuurlijk ook federale materie. Toch had ik graag een duidelijk signaal gekregen van de Vlaamse Regering en van u.

Minister-president Kris Peeters: Ik zal meteen dat signaal geven. Het Sanitair Fonds is helaas federale materie. Ik sluit me daarbij aan. Ik kan dat alleen maar bepleiten. De vertegenwoordiger van minister Donfut was aanwezig. Ook de sector heeft dat uitdrukkelijk gesteld. Ik ben daar echter helaas, zoals u terecht zegt, niet bevoegd voor.

De heer Frans Wymeersch: Dat was een sibillijns, maar duidelijk antwoord.

Minister-president Kris Peeters: U kent me, mijnheer Wymeersch.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Jos De Meyer treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de ziekenhuisbacterie bij varkens

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, na de schapen- en rundveehouderij komt nu de varkenshouderij aan bod. Het is niet de eerste keer dat dit probleem hier besproken wordt (zie *Hand. VI. Parl. 2006-07, nr. C67*). Op het einde van 2006 of in het begin van 2007 werden in meerdere Nederlandse ziekenhuizen varkenskwekers geweigerd of geïsoleerd wegens een verhoogde kans tot insleep in de ziekenhuizen van de ziekenhuisbacterie MRSA of methicillineresistente *Staphylococcus aureus*-bacterie.

De Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit heeft op het einde van 2006 een steekproef gedaan en daaruit bleek dat 40 percent van de varkens en 25 percent van de kwekers met een van de MRSA-stammen besmet

was. Natuurlijk werd de vraag gesteld om dit ook in België te onderzoeken. Ik heb toen uw voorganger, toenmalig minister-president Leterme, ondervraagd. Hij heeft me gezegd dat hij contact zou opnemen met de toenmalige federale minister van Volksgezondheid, de heer Demotte, en dat hij hem zou vragen om er voldoende aandacht aan te besteden. Ik heb hem later nog een schriftelijke vraag gesteld (vraag nr. 27 (2006-07)), waarop hij antwoordde dat er een uitgebreide multidisciplinaire studie werd voorbereid onder coördinatie van het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek, het ILVO, en meer bepaald door de eenheid Technologie en Voeding. Dit projectvoorstel zou heel binnenkort, eind oktober, worden ingediend in het kader van het IWT- Collectief Landbouwonderzoek. Het zou worden opgesteld samen met de FOD Volksgezondheid en met de sector van de varkenshouderij.

Federaal minister Demotte heeft ondertussen een onderzoek laten uitvoeren en ook bij ons werd dit bekeken. Kloppen de cijfers? Daaruit blijkt dat 68 percent van de varkenshouderijen de MRSA-stam herbergt. Bij varkenshouders en hun familieleden, bij de kwekers, zou de bacterie in bijna 40 percent van de gevallen voorkomen. De FOD Volksgezondheid zegt dat het probleem beheersbaar is, maar dat er maatregelen nodig zijn om het in de toekomst tegen te gaan of te vermijden.

Werden de nodige voorbereidingen getroffen om de door uw voorganger aangekondigde multidisciplinaire studie onder coördinatie van het ILVO, afdeling Technologie en Voeding, in samenwerking met de FOD Volksgezondheid en de Vlaamse varkenshouderij van start te laten gaan? Werden, gelet op het onderzoek van de FOD Volksgezondheid, bijkomende initiatieven genomen voor preventieve maatregelen zodat het gevaar voor de insleep van de resistente ziekenhuisbacterie in ziekenhuizen en bejaardentehuizen tot een minimum kan worden herleid? Wat is de stand van zaken gelet op de onderzoeksresultaten van de FOD Volksgezondheid?

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, als ik in dit verband het woord vraag, is het altijd om te wijzen op de perceptie in de buitenwereld. Deze problematiek wordt uitgebreid op radio en televisie gebracht. Zo gaat men bijvoorbeeld op bezoek in een varkenskwekerij. Op het einde van het bericht wordt er altijd op gewezen dat er absoluut geen gevaar is voor de volksgezondheid en dat men varkensvlees mag blijven eten. Maar ondertussen hebben diezelfde media gedurende 2 à 3 minuten alweer – bewust of onbewust – een negatief beeld opgehangen van de sector. Ik dring er bij deze minister van Landbouw en minister-president, net als bij de vorige, op aan om eens een hartig woordje te praten met de media over hoe de landbouwsector overkomt in de media.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Matthijs, ik heb nog een kleine toevoeging. Toen ik over dit probleem sprak met de sector, heb ik vernomen dat er verschillende stammen bestaan. De heer Wymeersch heeft gelijk: in de media werd het probleem overroepen, want de stam die aanwezig is bij de varkens en eventueel ook bij de kwekers, is van een heel andere soort dan de gevaarlijkste stam waarvan sprake is wanneer mensen worden opgenomen in een ziekenhuis en een operatie moeten ondergaan. In die gevallen zijn er serieuze problemen bij de genezing. Misschien moeten we aan de minister vragen om een en ander recht te zetten. Hij moet misschien eens met de ingewijden praten. Hij moet vragen om een rechtzetting. Op radio en tv moet eens duidelijk worden gezegd waarover het gaat.

De varkenshouders zijn trouwens wel bereid om eventueel, voordat ze worden opgenomen in een ziekenhuis, een onderzoek te laten uitvoeren naar de aanwezigheid van die stammen. De varkenshouderij is vragende partij. De sector is bereid om mee te werken, maar de reputatie van de sector heeft een serieuze deuk gekregen door de verstrekte informatie.

Mijnheer de minister, ik vraag u dus gewoon om in de toekomst te proberen te vermijden dat dergelijke informatie zonder wetenschappelijke onderbouw zomaar op radio en tv komt.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, natuurlijk moeten we al het mogelijke doen om deze sector op een positieve wijze in het nieuws te krijgen. Dat hebben we niet volledig in de hand. We zullen – en ik zal daar persoonlijk een bijdrage aan leveren – de informatie maximaal positief en correct doorspelen. We mogen echter niet de illusie koesteren dat we dat helemaal kunnen sturen. Ik heb die illusie in elk geval niet.

Mijnheer Matthijs, u vraagt naar een stand van zaken. Het Instituut voor Landbouw en Visserij, het ILVO, is momenteel volop bezig met de voorbereiding van een projectaanvraag in verband met de ziekenhuisbacterie of MRSA in de varkenshouderij in het kader van een oproep van het IWT voor collectieve onderzoeksprojecten in de land- en tuinbouw. Deze projectaanvraag zal eind oktober worden ingediend bij het IWT. Het project is voorbereid in samenwerking met het federale Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie, afgekort CODA, en de Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen, de KATHO.

Er zijn een negental doelstellingen opgenomen in het project: ontwikkeling van methodologie voor staalname

van MRSA van de omgeving en de dieren op varkensbedrijven; ontwikkeling van methodologie voor isolatie en kwantitatieve bepaling van MRSA uit de stalen en voor typering van de isolaten; MRSA-contaminatiecycli op open en gesloten varkensbedrijven en op gemengde bedrijven – met een typisch Vlaams karakter – in kaart brengen, en bijkomend, evaluatie van het bedrijfsmanagement en antibioticagebruik op elk bedrijf; risico van besmetting van de gemeenschap met MRSA via productiedieren zoals varkens, kippen, runderen en via voeding; modelleren van de reproductieratio, namelijk het aantal dieren in een hok/stal dat besmet wordt na introductie van MRSA in functie van de tijd; remediëring van MRSA-positieve bedrijven door hygiëne en ontsmetting met aandacht voor universaliteit van uitgewerkt protocol voor diverse probleembacteriën; naast hygiëne en ontsmetting, ook onderzoek naar de toepasbaarheid van alternatieve remediëringmethoden; duurzame maatregelen omtrent ontsmetting van MRSA-positieve bedrijven in het licht van duurzaam gebruik van biocides en duurzaam gebruik van probiotica; informatie voor varkenshouder en gemeenschap betreffende MRSA en antibioticagebruik.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Het voorgestelde onderzoek lijkt me zeer divers en diepgaand. Dat zal wel voldoende resultaten opleveren. Het is voor de sector van belang dat men de juiste impact van MRSA kent.

Ik ben gevoelig voor uw opmerkingen over de pers, mijnheer Wymeersch en mijnheer Callens. Er is duidelijk gezegd dat het varkensvlees niet besmet is, dat er alleen een gevaar bestaat dat zwakke personen in zieken- en rusthuizen besmet geraken. Als dat gebeurt, kan geen enkel antibioticum nog helpen. De situatie moet goed worden onderzocht. Het doet me plezier dat het voorstel dat bij het IWT zal worden ingediend, inderdaad naar duidelijke oplossingen zal kunnen leiden. Het misverstand dat de media misschien hebben gecreëerd, moet de wereld uit. Wij kunnen daar heel weinig aan doen. Ik hoop dat het resultaat heel duidelijk wordt gecommuniceerd.

Minister-president Kris Peeters: U had nog een vraag over de federale studie. Naar aanleiding van het bekendmaken van de resultaten van die studie heb ik mijn administratie de opdracht gegeven om in samenwerking met het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek een aantal preventieve maatregelen op een rijtje te zetten om de besmettingen in de varkenshouderij in te dijken. Het is de bedoeling op korte termijn een informatiecampaagne voor de varkenshouders op te zetten. Langs de andere kant wil ik ook nog even meegeven dat sinds 1 januari 2006 het gebruik van antibiotica voor niet-therapeutisch gebruik in de varkenshouderij – bijvoorbeeld via gemedicineerde voeders –

absoluut verboden is. Wat de preventieve maatregelen op het vlak van de volksgezondheid betreft, verwijs ik graag naar mijn collega minister Vanackere aan wie dezelfde vraag werd gesteld. Hij zal ook de nodige initiatieven nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
